Autonomna slika

Šarić, Anton

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, The Academy of Arts Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Umjetnička akademija u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:134:410773

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Repository of the Academy of Arts in Osijek

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU

ODSJEK ZA LIKOVNU UMJETNOST

STUDIJ LIKOVNE KULTURE

ANTON ŠARIĆ

AUTONOMNA SLIKA

ZAVRŠNI RAD

Mentor: doc.art. Vjeran Hrpka

Osijek 2017.

SADRŽAJ

1. Uvod
2. Opis izrade rada
3. Umjetnost kao zasebna disciplina ljudske djelatnosti i način na koji se ona reflektira u ovom radu
4. Odabir motiva
5. Način na koji se rad izlaže
6. Zaključak
7. Literatura
8. Dodatni materijal

1.UVOD

„Autonomna slika“ je likovno konceptualni rad koji za cilj ima prikazati proces nastajanja novog likovnog djela iz nečeg recikliranog, prenamijenjenog. Papir koji se koristi kao nosač propagandnih i novinskih sadržaja je kidanjem i drugim mehaničkim vrstama obrade lišen suvišnih vizualnih informacija i iz njega nastaje jedna pročišćena masa. Ta pročišćena masa, naknadno obrađena i prosušena služi kao temelj koji će na sebi nositi novo likovno djelo.

„Autonomna slika“ je popraćena video radom koji na ne-dokumentarni način ističe važnost ponovne uporabe (tj. preuporabe) nečega već postojećega i put na koji je od nečega umjetnički bezvrijednoga kao što su novine i reklamni letci i sl., nastalo nešto novo, potpuno nepovezano sa porijeklom prenamijenjenog materijala.

Cilj ovog završnog rada je pokazati moguću alternativu u kreativnom stvaralaštvu, potaknuti samostalnu proizvodnju medija u kojemu se radi, istražiti ideju u kojoj sam nosač likovnog djela može potencijalno i sam biti umjetničko djelo.

Također ovim radom podržavam i potičem ideju da likovni umjetnici sami izrađuju vlastiti alat ako im mogućnosti to dopuštaju.

Ovaj rad nije direktna referenca niti pozivanje na ni jedan od do sad postojećih radova sadašnjih ili prijašnjih likovnih umjetnika, već je autorski rad, plod vlastitih ideja i viđenja.

2.OPIS IZRADE

Potreban pribor:

Potreban pribor sadrži „sito“ koje sam sam izradio. Sito se sastoji od dva spojena drvena okvira između kojih je učvršćena plastična mreža. Potrebna su dva komada mreže za sušenje, spužva za skupljanje viška vode i novine ili sličan papir za sušenje dobivenog papira. Izrada i prikupljanje svog pribora je bila besplatna što je i smisao ovog rada, koji prikazuje alternativan način za izradu umjetničkih radova.

Način izrade papira:

Reciklirani papir je moguće napraviti od gotovo bilo koje vrste uobičajeno raspoloživih papirnatih proizvoda, to uključuje: novine, časopise (i mat i masni papir), uredski papir, koverte, papirnate vrećice…

Prikupljeni papir se iskida na sitne dijelove te se na minutu ili dvije stavi u posudu s vodom da se nakvasi i omekša. Nakon toga se voda zajedno s komadima natopljenog papira istrese u mikser te se sve samelje tako da izgleda kao siva homogena masa. Gustoća te mase treba biti između jogurta i mlijeka, gustoća je bitna kako bi prilikom sipanja dobivene smjese na „sito“ ona ravnomjerno prekrila površinu formata papira koju želite napraviti. Nakon što je papirnata masa ravnomjerno raspoređena unutar drvenog okvira treba ju prekriti komadom mreže, te spužvom skupiti ostatak vode koji se nalazi u namočenoj papirnatoj masi. Prolaženjem spužvom preko preže ima dvojaku funkciju, jer dok spužva skuplja vlagu pritisak ruke preša, to jest, spaja papirnata vlakna u jedan cjelovit oblik formata koji ste si zadali. Nakon što je papir strukturalno dovoljno čvrst treba ga odvojiti od drvenog okvira i staviti između dvije mreže koje se potom stave u novine na sušenje, svrha novina je da izvlače ostatak vlage te ih je poželjno periodično zamijeniti suhim novinama.

Cijanotipija:

Fotografska tehnika korištena pri izradi ovog rada je cijanotipija (cyano- kuáneos = grčka riječ za tamno plavo, type = eng. Otisak/impresija)

Taj fotografski proces otkrio je engleski znanstvenik John Herschel 1842. godine, primarna svrha je bila reproduciranje raznih nacrta i dijagrama, poput arhitektonskih nacrta, otiske biljaka itd. Proces cijanotipije se sastoji od stvaranja mješavine otopine kalijevog željezo cijanida (8.3%) i otopine amonijevog željezo citrata (20%) koja se potom premazuje preko bilo koje podloge koja ju može upiti,te je nakon sušenja spremna za korištenje. najčešće se koristi akvarel papir, a mogu se koristiti i razne tkanine. Otisak se može dobiti prekrivanjem fotosenzitivne površine prozirnicom na kojoj je prethodno isprintana fotografija. Motiv se eksponira sunčevoj svjetlosti ili pod UV lampom. Eksponiranje našem papiru stvori negativ motiva sa prozirnice. Dobivenu cijanotipiju je potrebno fiksirati.

3. UJETNOST KAO ZASEBNA DISCIPLINA LJUDSKE DJELATNOSTI I NAČIN NA KOJI SE ONA REFLEKTIRA U OVOM RADU

Baviti se umjetnošću danas znači biti spreman uz sve postojeće obaveze i odgovornosti, uspjeti odvojiti vrijeme, prostor i određena financijska sredstva kako bi uspjeli pronaći sebe kroz kreativno izražavanje.

Uobičajena je pretpostavka da likovni umjetnik u moderno doba direktno ovisi od trgovačkih obrta koji mu nude spektar raznih medija, pomagala, dodataka i svega vezanog za kreativno stvaralaštvo, ti isti trgovački obrti ovise direktno od tvornica koje proizvode određen proizvod koji oni prodaju. Na taj način umjetnik – trgovac – proizvođač stvaraju zatvoreni krug uzročno posljedičnih odnosa gdje svaka od tri karike ovisi jedna od druge na direktan ili indirektan način.

Moj rad po imenu „Autonomna slika“ svojom idejom pokušava likovnog umjetnika barem jednim dijelom izvući iz tog zatvorenog uzročno posljedičnog kruga u koji je tokom vremena nauštrb samog sebe smješten.

Rad služi kao prikaz nezadovoljstva u svezi sa društveno – umjetničkim maksimama, koje kontradiktorno svrsi umjetnosti kao takve upravo ukalupljuju, a ne odkalupljuju umjetnike na način da su ih sveli na korištenje određenog branda olovaka i papira, koji često prema svojim fiktivnim kvalitetama sebe diže iznad konkurencije, te si na taj način i podiže cijenu.

Ovaj rad je ostvaren sa beznačajnom svotom novca i kao njegov najvažniji element ističem papir, temelj, odnosno nosač rada.

Kao dio rada postoji i video snimka koja prikazuje put kako se propagandne poruke u papirnatom obliku kidaju, te postaju siva homogena masa koja dobiva novi život i novu svrhu, ovaj puta kao nositelj likovnog djela.

4. ODABIR MOTIVA

Motiv prikazan na mojoj cijanotipiji predstavlja jedan od razbijenih prozora na osječkom OLT-u, nalazi se na istočnoj strani kompleksa, preko puta administrativne zgrade Umjetničke akademije u Osijeku. Prikazani prizor smatram izrazito bliskim i inspirativnim. Vizualno i konceptualno je interesantan kontrast između sveučilišnog kampusa i OLT-a. Sveučilišni kampus koji u svrhu ima obrazovati, unaprijediti i osposobiti mlade ljude koji investiraju toliko vrijeme u sam boravak na tom prije spomenutom prostoru, na prostoru gdje bi se trebala stvarati budućnost ovog naroda. Nasuprot njega, samo par metara preko ceste stoji već ruševni kompleks nekad jedne od najproduktivnijih tvornica na ovim prostorima. Njegovi razbijeni prozori, te brojne kozmetičke nesavršenosti i ratna šteta pričaju vlastitu priču. Tu nesavršenost sam pokušao prikazati vrlo direktno, u izravnom prikazu prozora čije polomljeno staklo i svjetlost koja prodire kroz njega kao da nas gleda u oči, pokušava nam prenijeti neku vrstu poruke, poruku na koju rijetko tko, kome je ovaj grad blizak može ostati ravnodušan, nepotaknut na želju za popravkom ovog prizora.

Tehnika cijanotipije mi dopušta da ponovo stvorim isti prizor, ali u svojim uvjetima. Dopušta mi da ponovo stvorim ovaj prizor i da promatram proces u kojemu fotosenzitivni premaz gotovo magično pred mojim očima oživljava već viđeno ali ovaj put na papiru koji sam sam napravio i u obliku kojeg mogu izmanipulirati na način koji ja želim. Ova cijanotipija i izbor motiva na njoj su odaziv tog zaboravljenog objekta na intervenciju, barem u likovno umjetničkom smislu.

5. NAČIN NA KOJI SE RAD IZLAŽE

Rad se po svojoj koncepciji sastoji od same slike i video snimke, ta dva dijela su ravnopravna i trebala bi se u idealnim uvjetima zajedno i pokazivati

Slika se pokazuje u staklenoj rami viseći na zidu, a video snimka je puštena na projektorskom platnu, laptopu ili tabletu, ovisno od mogućnosti i konteksta prostorije u kojemu se izlaže. Razlog prikazivanja videa zajedno sa samom slikom je taj da se promatrač upozori i/ili poveže sa proizvodnim procesom i sentimentom vezanim uz rad.

Važnost videosnimke kao dijela ovog rada:

Cilj videosnimke koji prezentiram kao dio ovog rada je pokazati promjenu svrhe i pročišćavanje određenog predmeta i put kojim je to postignuto. Polazišna točka videa je prikaz jedne hrpe reklamnih letaka i novinskog papira koji nema nikakvu umjetničku vrijednost, već služi kako bi se na njihovog promatrača prenijela vrlo jednostavna poruka, kako i gdje da potroši svoj novac. Nakon uvodnog dijela video postaje prožet nešto agresivnijim sentimentom, prikazi kidanja dokazuju očito nezadovoljstvo, ali u isto vrijeme pokazuju podložnost promjenama danog materijala. Ključni trenutak videa je oduzimanje prijašnjeg identiteta reklamnih letaka, gdje su oni u nekoliko sekundi provedenih u mikseru pretvoreni u bezličnu, blago pjenušavu sivu masu, koja svojim novostečenim svojstvima dopušta autoru da s njom postupa i oblikuje ju na način na koji on želi. Rezultat te agresivne faze videa odnosno, novonastala pulpa je prikazana u mirnom kadru kako bi se mogla pobliže promotriti novostečena svojstva tog materijala. Kraj videa prolazi u tonu koji je polarna suprotnost destruktivnoj fazi iz prijašnjeg djela, prikazuje sipanje novo dobivene pulpe na sito, proces koji zahtjeva određenu količinu pažnje i prethodnog planiranja za razliku od prije prikazanog, sipanje pulpe je popraćeno glađenjem novo dobivenoga, to jest, potpuno prerađenog i pročišćenog medija.

6. ZAKLJUČAK

Moj rad pod imenom „Autonomna slika“ je moja vlastita ideja koja na interdisciplinaran način, kombinirajući nekoliko medija pokušava promatračima ovog rada njihovu pozornost usmjeriti na bit alternativnih procesa u likovnom stvaralaštvu i potencijalno probuditi želju za stvaranjem nečega ne konvencionalnijeg od onoga čime su se sada bavili.

Cilj ovog rada je odmak od dosadašnjeg načina i metoda primjenjivanih u likovnom stvaralaštvu, odnosno kroz prizmu interdisciplinarnosti i primjene nekog novog načina razmišljanja pomaknuti likovnu kulturu u 21.st.

Također rad služi kao dobra vježba za diplomski studij multimedije na Umjetničkoj akademiji u Osijeku na modulu multimedije, koja je moj primarni predmet interesa u sferi likovnog stvaralaštva.

7. LITERATURA

1.Kraigher-Hozo, Metka, (1991.) Slikarstvo/metode slikanja/materijali Ručna izrada papira(524.-526.str.)

2 .Wells, Edward John, (1933). Photographic facts and formulas

3. Anderson. C. Z. (2012.) The Experimental Photohraphy Workbook

4.James, Christopher (2015.) Alternative Photographic Processes

8. PRILOZI

Slika 1. -Ručno izrađeno sito

Slika 2. – Papir na sušenju

Slika 3. – uvećani prikaz krupnije mljevenog papira. Novinski tisak još je uvijek vidljiv

Slika 4. – Sitnije mljeven papir

Slika 5. –Originalna fotografija

Slika 6. –Uređena fotografija sa pojačanim kontrastima, predložak za print na prozirnicu preko koje je napravljena cijanotipija.